

Βρυξέλλες, 7 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

14747/25

CULT 109
CULT HERIT 20
AUDIO 95
RELEX 1377
COHOM 158
SOC 717
JEUN 219
DIGIT 213
RESUA 29
EDUC 409

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τον στρατηγικό ρόλο του πολιτισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των οπτικοακουστικών έργων στην προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών και της δημοκρατικής ανθεκτικότητας — Έγκριση

Η Επιτροπή Πολιτιστικών Υποθέσεων εξέτασε το σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για το προαναφερόμενο θέμα. Όλες οι αντιπροσωπίες συμφωνούν με το συνημμένο κείμενο.

Καλείται η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να επιβεβαιώσει ότι υπάρχει συμφωνία επί του συνημμένου κειμένου και να το υποβάλει στο Συμβούλιο (EYCS) προς έγκριση κατά τη σύνοδό του στις 28 Νοεμβρίου 2025 και στη συνέχεια προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τον στρατηγικό ρόλο του πολιτισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των οπτικοακουστικών έργων στην προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών και της δημοκρατικής ανθεκτικότητας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε ένα κοινό σύνολο αξιών, στις οποίες περιλαμβάνονται ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες¹.
2. Οι δημοκρατικές κοινωνίες διατηρούνται μέσω της συμμετοχής και της δραστηριοποίησης των πολιτών· τα δε θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης, προστατεύονται στις κοινωνίες αυτές.
3. Ο θεμελιώδης ρόλος του πολιτισμού έχει αναγνωριστεί ρητά στο πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ και στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου², ενώ ζωτικό ρόλο στην προώθηση της ειρήνης μπορούν επίσης να διαδραματίσουν η συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή της κοινότητας και η τέρψη που προσφέρουν οι τέχνες.
4. Ο πολιτισμός, η πολιτιστική κληρονομιά και τα οπτικοακουστικά έργα³ έχουν εγγενή αξία και αποτελούν επίσης θεμελιώδη παράγοντα κοινωνικής συνοχής και διαλόγου, μεταξύ άλλων καθώς ενισχύουν το αίσθημα ύπαρξης κοινών αξιών και την αίσθηση του ανήκειν.
5. Χαρακτηριστικό του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν είναι μόνο η πολυμορφία, αλλά και ένα αίσθημα κοινότητας, η κοινή ιστορία και η συλλογική μνήμη, που ενισχύουν τους δεσμούς, την αμοιβαία κατανόηση και τις αξίες σε ολόκληρη την Ευρώπη.

¹ Άρθρο 2 της ΣΕΕ.

² Ιδίως στο άρθρο 3 της ΣΕΕ και το άρθρο 27 της ΟΔΔΑ.

³ Οι πολιτιστικοί και δημιουργικοί τομείς ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/818, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2021-2027) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1295/2013. Τα οπτικοακουστικά έργα περιλαμβάνουν κυρίως ταινίες μεγάλου μήκους, τηλεοπτικές σειρές, ντοκιμαντέρ, κινούμενα σχέδια και βιντεοπαιχνίδια.

6. Η δραστηριοποίηση των πολιτών και η συμμετοχή τους στα κοινά στηρίζουν τις ευρωπαϊκές αξίες και ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά διαδραματίζουν ενεργό και καίριο ρόλο εν προκειμένω, τόσο λόγω της εγγενούς αξίας τους όσο και ως σημαντικοί πυλώνες των δημοκρατικών κοινωνιών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ⁴:

7. Το στρατηγικό θεματολόγιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την περίοδο 2024-2029⁵, στο οποίο τίθεται ως προτεραιότητα η προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας και κληρονομιάς με σκοπό την προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών εντός της ΕΕ σε μια ελεύθερη και δημοκρατική Ευρώπη.
8. Το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της ΕΕ στον πολιτιστικό τομέα (2023-2026)⁶, στο οποίο υπογραμμίζεται ο ουσιαστικός ρόλος της πολιτιστικής πολυμορφίας για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον θετικό κοινωνικό μετασχηματισμό, και ζητείται η ανάληψη δράσης για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
9. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2021, στα οποία καθορίζεται η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά σε συγκρούσεις και κρίσεις, και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2014, στα οποία τονίζονται οι δυνατότητες του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς ως κοινού στρατηγικού πόρου για την εδραίωση μιας κοινωνίας⁷.
10. Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την πολιτιστική αλληλεγγύη προς την Ουκρανία και έναν κοινό μηχανισμό αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για πολιτιστική ανάκαμψη στην Ευρώπη, στο οποίο τονίζεται η ανάγκη στήριξης και αλληλεγγύης όσον αφορά το πολιτιστικό οικοσύστημα στην Ουκρανία, καθώς και η σημασία της στήριξης της ανθεκτικότητας και της ανάκαμψης του συνολικού πολιτιστικού οικοσυστήματος της ΕΕ μετά την κρίση⁸.

⁴ Τα νομικά κείμενα και τα έγγραφα πολιτικής που σχετίζονται με τα παρόντα συμπεράσματα παρατίθενται στο παράρτημα.

⁵ EUCO 15/24, παράρτημα.

⁶ Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της ΕΕ στον πολιτιστικό τομέα (2023-2026) (ΕΕ C 466 της 7.12.2022).

⁷ Βλ. 9837/21 και 2014/C 183/08.

⁸ Βλ. 2022/2759(RSP) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0374_EL.html.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

11. Στην τρέχουσα γεωπολιτική κατάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από αβεβαιότητα και πολλαπλές απειλές κατά των ευρωπαϊκών χωρών, δεν μπορούμε να θεωρούμε δεδομένες τις ευρωπαϊκές αξίες, τις δημοκρατίες και τον τρόπο ζωής· πρέπει, αντιθέτως, να υπερασπιζόμαστε, να διαφυλάττουμε και να προωθούμε ενεργά αυτά που πρεσβεύει η Ευρώπη.
12. Ο πολιτισμός παραμένει ακρογωνιαίος λίθος των ευρωπαϊκών κοινωνιών, οι δε Ευρωπαίοι, κατόπιν ερωτήματος, τοποθετούν τον πολιτισμό στην κορυφή των παραγόντων που καλλιεργούν το αίσθημα κοινότητας, μαζί με τις κοινές αξίες και την κοινή ιστορία⁹.
13. Η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία και κληρονομιά είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση της δημοκρατικής ανθεκτικότητας, της συμμετοχής και της δραστηριοποίησης.
14. Τα πολιτιστικά δικαιώματα είναι απαραίτητα για μια πλουραλιστική και δημοκρατική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς. Η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες ενισχύει τη δημοκρατία, ανοίγοντας χώρους για όλους και ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και την προώθηση των κοινωνικών και των δημοκρατικών αξιών¹⁰. Στο πλαίσιο αυτό, οι δραστηριότητες μνήμης και ο κριτικός αναστοχασμός σχετικά με την ιστορική μνήμη της Ευρώπης είναι απαραίτητα προκειμένου να αποκτήσουν οι πολίτες, και ιδίως οι νέοι, επίγνωση της κοινής τους ιστορίας και των κοινών τους αξιών ως θεμελίου για ένα κοινό μέλλον.
15. Η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες βελτιώνει επίσης σημαντικά τόσο την προσωπική όσο και τη συλλογική ψυχική υγεία και ευεξία, με αποτέλεσμα πιο ανθεκτικές κοινωνίες που λειτουργούν ως κοινότητες, για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας και των απειλών κατά των αξιών μας.
16. Οι δράσεις στο πλαίσιο της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης και του σήματος ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η πολιτιστική συμμετοχή και αλληλεπίδραση των πολιτών αλλάζει τους δημόσιους χώρους σε πιο δυναμικές και ακμάζουσες κοινότητες και αυξάνει το αίσθημα της συνύπαρξης.

⁹ Στο Ειδικό Ευρωβάρόμετρο 562 που δημοσιεύτηκε στις 8 Μαΐου 2025, ο πολιτισμός, οι αξίες και η ιστορία είναι οι τρεις κύριοι παράγοντες που θεωρούνται ότι ενισχύουν περισσότερο το αίσθημα κοινότητας μεταξύ των πολιτών της ΕΕ (το 29 % ανέφερε ότι ο πολιτισμός είναι πρωτίστως αυτός που καλλιεργεί ένα αίσθημα κοινότητας, και το 26 % όσων απάντησαν ανέφερε τις αξίες ως τον κυρίαρχο παράγοντα, ενώ το 24 % χαρακτήρισε την ιστορία ως τον πρωταρχικό παράγοντα — βλ. σ. 18).

¹⁰ Culture and Democracy, the evidence (Πολιτισμός και δημοκρατία, τα στοιχεία) — Ανεξάρτητη έκθεση που ανατέθηκε από και συντάχθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023.

17. Τα πολιτιστικά ιδρύματα και οι πολιτιστικοί χώροι, όπως οι προσβάσιμες στο κοινό βιβλιοθήκες, διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων της διαφύλαξης της δημοκρατίας καθώς μέσω αυτών προωθείται η ενημέρωση των πολιτών, ο γραμματισμός, η συμμετοχή στα κοινά και η κοινωνική ένταξη.
18. Ο πολιτισμός και τα οπτικοακουστικά έργα επηρεάζουν τους κανόνες και τις συμπεριφορές των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των νέων. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόσβαση στον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και σε ποικίλο πολυγλωσσικό ποιοτικό περιεχόμενο είναι ιδιαίτερα σημαντική.
19. Εάν βασίζονται στην καλλιτεχνική ελευθερία, την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία και την ελευθερία της έκφρασης, ο πολιτισμός, η πολιτιστική κληρονομιά και τα οπτικοακουστικά έργα μπορούν να συμβάλουν στις ευρωπαϊκές αξίες και στη δημοκρατική ανθεκτικότητα και οικοδόμηση της ειρήνης και να αποτελέσουν ένα φόρουμ για δημοκρατικό διάλογο και συμμετοχή στα κοινά.
20. Ο ρόλος του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην προώθηση των δημοκρατικών κοινωνιών με αξιόπιστο και ποικιλόμορφο τρόπο βρίσκεται επίσης στο επίκεντρο των διεθνών πολιτιστικών και εταιρικών σχέσεων της ΕΕ, καθώς η πολιτιστική πολυμορφία της ΕΕ εμπλουτίζει και εμπλουτίζεται από πολιτιστικές εισροές από άλλα μέρη της Ευρώπης και του κόσμου. Ο διαπολιτισμικός διάλογος ενισχύει την κοινωνική συνοχή και συμμετοχή.
21. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί παγκόσμια πρόκληση. Τόσο ο πόλεμος και άλλες εσκεμμένες πράξεις όσο και οι κρίσεις και οι συγκρούσεις μπορούν να οδηγήσουν σε απώλεια πολιτιστικής κληρονομιάς, όχι μόνο λόγω καταστροφής, αλλά και μέσω λεηλασιών και αρπαγών. Το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών διαιωνίζει τη στέρηση της πολιτιστικής ταυτότητας, η οποία συνδέεται με την απώλεια πολιτιστικής κληρονομιάς για τα αντίστοιχα κράτη και τις αντίστοιχες κοινωνίες προέλευσης. Στο πλαίσιο αυτό, η διεθνής συνεργασία για την πρόληψη και την καταπολέμηση των λεηλασιών και της παράνομης διακίνησης, καθώς και για τη διαφύλαξη και την αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς, μπορεί να συμβάλει στη μακροπρόθεσμη ειρήνη με την ενίσχυση της κοινής κληρονομιάς, της πολιτιστικής ταυτότητας, της εμπιστοσύνης και της κοινής ιστορίας.

22. Η πολιτιστική ταυτότητα στοχοποιείται σκόπιμα, είτε μέσω υλικών —συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών— απειλών, υβριδικών απειλών ή παραπληροφόρησης, οι οποίες αποτελούν ολοένα και πιο εξέχον μέρος των πολιτικών και στρατιωτικών στρατηγικών, τόσο σε καιρό ειρήνης όσο και κατά τη διάρκεια συγκρούσεων.
23. Η εσκεμμένη υλική καταστροφή πολιτιστικών χώρων στην Ουκρανία και τα ψευδή αφηγήματα σχετικά με την Ουκρανία εξακολουθούν να συνιστούν σοβαρή απειλή για την ουκρανική ταυτότητα και την πολιτιστική κληρονομιά στην Ουκρανία.

ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ:

24. Μέτρα και πρωτοβουλίες που λαμβάνονται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της για την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας και την προστασία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, και παράλληλα για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη στρατηγική σημασία του πολιτισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των οπτικοακουστικών έργων για την οικοδόμηση δημοκρατικής ανθεκτικότητας.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΠΙΠΕΔΟ:

25. Να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των αξιών, της ταυτότητας και της συλλογικής μνήμης, προωθώντας τον πολιτισμό, σε όλες τις μορφές του, και διαφυλάσσοντας την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης.
26. Να αναγνωρίσουν ότι η πολιτιστική ανθεκτικότητα απαιτεί μια ισχυρή, δυναμική κοινωνία των πολιτών, έναν ισχυρό, δυναμικό χώρο της κοινωνίας των πολιτών και μια ισχυρή και δυναμική συμμετοχή, με βάση τον σεβασμό της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας και της καλλιτεχνικής ελευθερίας.
27. Να εξετάσουν τρόπους για την περαιτέρω προώθηση της πρόσβασης σε ευρωπαϊκό πολυγλωσσικό περιεχόμενο και της δυνατότητας εντοπισμού και περαιτέρω χρήσης τέτοιου περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένου του ψηφιοποιημένου περιεχομένου πολιτιστικής κληρονομιάς¹¹, μεταξύ των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των νέων, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των ανηλίκων.

¹¹ Όπως μέσω της πύλης Europeana και του κοινού ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για την πολιτιστική κληρονομιά.

28. Να συνεχίσουν να προωθούν την πρόσβαση και τη συμμετοχή των πολιτών σε πολιτιστικές δραστηριότητες και, ως εκ τούτου, να ενισχύουν τη δημοκρατική συμμετοχή και τη δραστηριοποίηση σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο κοινότητας.
29. Να συνεχίσουν να ενισχύουν τον ζωτικό ρόλο των πολιτιστικών ιδρυμάτων όσον αφορά την παροχή πρόσβασης σε γνώσεις, πληροφορίες και εμπειρίες, καθώς και δρώντας ως φόρουμ κριτικής σκέψης και διαλόγου.
30. Να συνεχίσουν να ενσωματώνουν τον πολιτισμό και τις πολιτιστικές υποδομές (π.χ. αρχεία, βιβλιοθήκες, αποθετήρια, μουσεία, κινηματογράφους, κτίρια, συμπεριλαμβανομένων θρησκευτικών κτιρίων, μνημείων και χώρων) στον σχεδιασμό ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, απειλές κατά της ασφάλειας, για παράδειγμα μέσω αμυντικών συστημάτων, σχεδίων εκκένωσης, εκτίμησης και χαρτογράφησης κινδύνων, σχεδιασμού αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης ή τεκμηρίωσης και ψηφιοποίησης και ψηφιακής διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς για σκοπούς αποκατάστασης σε περίπτωση ζημίας, λαμβάνοντας υπόψη την ευπάθεια των αρχαιολογικών χώρων.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΘΥΜΕΝΗΣ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ:

31. Να προωθήσουν την ανάπτυξη γνώσεων και έρευνας και να συνεχίσουν να προωθούν πρότυπα και δεξιότητες, καθώς και πιθανούς μηχανισμούς διασυνοριακής συνεργασίας για την προστασία, τη διαφύλαξη και την ψηφιακή διατήρηση του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς, προκειμένου να αυξηθεί η ετοιμότητα και η ανθεκτικότητα απέναντι σε κρίσεις στα κράτη μέλη.
32. Να συνεχίσουν την προστασία και την προώθηση της καλλιτεχνικής ελευθερίας και της πολιτιστικής πολυμορφίας στο πλαίσιο της στήριξης του πολιτισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των οπτικοακουστικών έργων.
33. Να συνεχίσουν να στηρίζουν τον ρόλο των καλλιτεχνών και των επαγγελματιών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα όσον αφορά την ανθεκτικότητα.
34. Να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενθάρρυνσης πρωτοβουλιών που αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο ο πολιτισμός, η πολιτιστική κληρονομιά και τα οπτικοακουστικά έργα, όπως οι ταινίες, αντικατοπτρίζουν κοινές αξίες και κοινό παρελθόν, συμβάλλοντας έτσι στην προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών και της δημοκρατικής ανθεκτικότητας για το μέλλον.
35. Να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενθάρρυνσης πρωτοβουλιών που αυξάνουν την κατανόηση του κρίσιμου ρόλου που διατηρεί η πολιτιστική πολυμορφία, η πολιτιστική κληρονομιά και τα πολιτιστικά δικαιώματα στην προώθηση της συνοχής, της ταυτότητας και της ανθεκτικότητας των κοινωνιών.
36. Να συνεχίσουν τις προσπάθειες για τη διασφάλιση και την προώθηση των πολιτιστικών δικαιωμάτων και της πολιτιστικής πολυμορφίας με διεθνείς οργανισμούς και μέσω αυτών, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και η UNESCO.
37. Να εξετάσουν τη δυνατότητα ενθάρρυνσης πρωτοβουλιών που προωθούν τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις και τον διαπολιτισμικό διάλογο της ΕΕ και των κρατών μελών της σε συνεργασία με διεθνείς εταίρους όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και η UNESCO.
38. Να συνεχίσουν την παροχή βοήθειας σε ιδρύματα και οργανισμούς που συμμετέχουν στη στήριξη καλλιτεχνών από την Ουκρανία και/ή στην προστασία και την ανάκαμψη του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ουκρανίας, ιδίως με την εκτίμηση ζημιών και κινδύνων και τον σχεδιασμό ταχείας ανάκαμψης, μεταξύ άλλων χάρη στη συνεργασία σε πολυμερή φόρουμ.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

39. Να εξετάσει την υλοποίηση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης που θα εστιάζουν στον ρόλο του πολιτισμού, της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην προάσπιση των κοινών αξιών και της δημοκρατικής ανθεκτικότητας στην Ευρώπη, μεταξύ άλλων σε σχέση με την πρωτοβουλία για το «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους» και την υλοποίηση της επικείμενης πρωτοβουλίας «Πολιτιστική Πυξίδα», στόχος της οποίας είναι η καθοδήγηση και η αξιοποίηση των πολλαπλών διαστάσεων του πολιτισμού.
40. Με πλήρη σεβασμό στην καλλιτεχνική ελευθερία και χωρίς παρεμβάσεις στο περιεχόμενο, να εντάξει την προώθηση των κοινών αξιών και της δημοκρατικής ανθεκτικότητας σε ό,τι αφορά πρωτοβουλίες που στηρίζουν τον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά και τα οπτικοακουστικά έργα.
-

Έγγραφα αναφοράς

Τα ακόλουθα νομικά κείμενα και έγγραφα προσανατολισμού σχετίζονται με τα παρόντα συμπεράσματα του Συμβουλίου:

- *Συνθήκες της ΕΕ*
 - Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ενοποιημένη απόδοση, 2016) — ΕΕ C 202 της 7.6.2016
 - Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2012/C 326/02).
- *Ευρωπαϊκό Συμβούλιο*
 - Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2024, EUCO 15/24
- *Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*
 - Συμπεράσματα του Συμβουλίου για μια ενωσιακή προσέγγιση στην πολιτιστική κληρονομιά σε συγκρούσεις και κρίσεις (έγγραφο 9837/21).
 - Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά ως στρατηγικό πόρο για μια βιώσιμη Ευρώπη – ΕΕ C 183 της 14.06.2014
 - Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της ΕΕ στον πολιτιστικό τομέα 2023-2026 – ΕΕ C 466 της 7.12.2022.
 - Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση και την προώθηση της πρόσβασης στον πολιτισμό – ΕΕ C 7446 της 13.12.2024
 - Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στήριξη των νέων καλλιτεχνών και των επαγγελματιών των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργίας στην έναρξη της σταδιοδρομίας τους – ΕΕ C 3165 της 4.6.2025

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία [COM (2020) 790]
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, ECORYS and Hammonds, W., Culture and democracy, the evidence – How citizens’ participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research (Πολιτισμός και δημοκρατία, τα στοιχεία – Πώς η συμμετοχή των πολιτών σε πολιτιστικές δραστηριότητες ενισχύει τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, τη δημοκρατία και την κοινωνική συνοχή – διδάγματα από τη διεθνή έρευνα), 2023
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, Recommendations from the European Commission-led expert group on the safeguarding of cultural heritage in Ukraine, 2024 (Συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων υπό την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ουκρανία, 2024)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Υπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας – JOIN/2025/130
- Σύσταση (ΕΕ) 2021/1970 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 σχετικά με έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο δεδομένων για την πολιτιστική κληρονομιά: [EUR-Lex - 32021H1970 - EN - EUR-Lex https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2021/1970/oj/ell](https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2021/1970/oj/ell)
- Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 562, *Europeans’ attitudes towards culture (Η στάση των Ευρωπαίων απέναντι στον πολιτισμό)*, Έκθεση του Ευρωβαρόμετρου, Φεβρουάριος-Μάρτιος 2025, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΓΔ ΕΑΚ) και υπό τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας (ΓΔ COMM)

- *Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο*
 - Απόφαση αριθ. 1194/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τη θέσπιση δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς – ΕΕ L 303 της 22.11.2011, σ. 1.
 - Απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ – ΕΕ L 132 της 3.5.2014, σ. 1.
 - Κανονισμός (ΕΕ) 2021/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2021-2027) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1295/2013 –ΕΕ L 189 της 28.5.2021, σ. 34
- *Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*
 - Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2019 σχετικά με σημασία της ευρωπαϊκής μνήμης για το μέλλον της Ευρώπης [2019/2819(RSP)]
 - Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με την εφαρμογή του νέου ευρωπαϊκού θεματολογίου για τον πολιτισμό και της στρατηγικής της ΕΕ για διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις [2022/2047(INI)]
 - Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του νέου ευρωπαϊκού θεματολογίου για τον πολιτισμό και της στρατηγικής της ΕΕ για διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις [2022/2047(INI)]
 - Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την πολιτιστική αλληλεγγύη με την Ουκρανία και τον κοινό μηχανισμό αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για πολιτιστική ανάκαμψη στην Ευρώπη [2022/2759(RSP)]
- *Συμβούλιο της Ευρώπης*
 - Η Σύμβαση Faro του Συμβουλίου της Ευρώπης του 2005 για την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την κοινωνία

- *Ηνωμένα Έθνη*
 - Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (UNDH 1948)
 - Διεθνές σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα, 1966
 - Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για το Μέλλον που εγκρίθηκε στη σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το μέλλον (Νέα Υόρκη, 22-23 Σεπτεμβρίου 2024)
- *UNESCO*
 - UNESCO, Σύμβαση της Χάγης του 1954 για την προστασία της πολιτιστικής περιουσίας σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης
 - UNESCO, Σύμβαση του 1972 σχετικά με την προστασία της παγκόσμιας πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς
 - UNESCO, Σύμβαση του 2001 για την προστασία της υποθαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς
 - UNESCO, Σύμβαση του 2003 σχετικά με την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
 - UNESCO, Σύμβαση του 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων
 - Παγκόσμια διάσκεψη της UNESCO για τις πολιτιστικές πολιτικές και τη βιώσιμη ανάπτυξη — MONDIACULT 2022 Διακήρυξη:
<https://www.unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022>
 - Παγκόσμια διάσκεψη της UNESCO για τις πολιτιστικές πολιτικές και τη βιώσιμη ανάπτυξη — MONDIACULT 2025: Έγγραφο αποτελεσμάτων και δέσμευση των υπουργών Πολιτισμού:
https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2025/09/EN_MONDIACULT_Outcome_Document%20Final%2027.09.25.pdf?hub=171169

– Άλλα

- Χάρτης του Πόρτο Σάντο, 2021, χάρτης του Πόρτο Σάντο: Πολιτισμός και προώθηση της δημοκρατίας: Towards a European Cultural Citizenship and The Young People's Addendum to the Porto Santo Charter (2025) [Χάρτης του Πόρτο Σάντο «Πολιτισμός και προώθηση της δημοκρατίας: Προς μια ευρωπαϊκή πολιτιστική ιθαγένεια» και η προσθήκη για τη νεολαία στον Χάρτη του Πόρτο Σάντο (2025)]
 - Διακήρυξη του Κάθερες των υπουργών Πολιτισμού της ΕΕ, 25-26 Σεπτεμβρίου 2023, υπό την ισπανική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - Niinistö, S. (2024). Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness (Πιο ασφαλείς μαζί — Ενίσχυση της πολιτικής και στρατιωτικής προετοιμασίας και ετοιμότητας της Ευρώπης).
-